

ATELIERUL DE FORMARE „TEHNOLOGII ȘI METODE INOVAȚIONALE ÎN RESTAURAREA DOCUMENTELOR VECHI”, PARTE COMPONENTĂ A PROIECTULUI „EARLY 19th - CENTURY BESSARABIAN CHARTERS AND HISTORICAL DOCUMENTS”, DIN CADRUL PROGRAMULUI GUVERNULUI SUA, FONDUL AMBASADORILOR PENTRU CONSERVARE

Elena CRISTIAN,
șef serviciu Dezvoltarea și prelucrarea resurselor informaționale
Biblioteca Științifică USARB

Biblioteca Națională a Republicii Moldova în colaborare cu Ambasada SUA în Republica Moldova, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, au organizat în perioada 4 - 7 decembrie 2018 Atelierul de formare „**Tehnologii și metode inovatoare în restaurarea documentelor vechi**”. În calitate de trainerii au fost, Dan Paterson, Senior Book Conservator și Susan Peckham, Senior Paper Conservator, Direcția de Prezervare, Biblioteca Congresului Statelor Unite ale Americii, or. Washington D. C., SUA <http://www.loc.gov/preservation/conservators/>.

În cadrul atelierului au fost instruiți reprezentanți din instituțiile partener ale Programului Național „Memoria Moldovei”: Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, Serviciul de Stat de Arhivă, Biblioteca Științifică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a Universității Agrare de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Universității de Stat din Tiraspol, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Muzeul Național de Artă al RM, Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogăliceanu”, Muzeul Pedagogic Republican”. A fost implementat un program de 24 de ore de instruire.

Tematica atelierului de formare a cuprins:

- Introducere, îngrijire, tratament și confecționarea boxelor
- Demonstrarea curățirii mucegaiului non toxic în afara clădirii
- Tratamente de stabilizare prin curățarea, radierea, umidificarea cărților vechi
- Pregătirea Expozițiilor.

Activitățile din cadrul atelierului de formare au prevăzut zilnic sesiuni practice, participanții fiind divizați în două grupe de lucru, pentru demonstrații practice și realizarea practicii. Grupurile se schimbau pentru lucrările practice. În cadrul atelierului au fost prezentate PPT și prelegeri, demonstrații și lucrări practice cu implicarea directă a formatorilor. În timpul activităților s-a discutat despre factorii la care trebuie să acordăm atenție în gestionarea cărților vechi, calitatea hârtiei, factorii mediului, lumina, temperatura, umiditatea, insectele, precum și petele, rupturile din cărți. La fel în cadrul atelierului a fost discutată activitatea de pregătire și organizare a expozițiilor cu recomandări de așezare a cărților, specificându-se că anume expoziția aduce cartea mai aproape de cititori. Formatorii au menționat importanța construcției de leagăn și lecternul (pupitru), șevaletelor pentru lucrări din hârtie, demonstrându-ne confecționarea lor manuală.

Participanții au realizat și confecționat diverse obiecte necesare în procesul de restaurare și păstrare a documentelor vechi, fiind ajutați și ghidați de traineri.

Un subiect de discuție mai interesant a fost despre fișa de evaluare a cărților vechi, unde se evidențiază starea fizică, date generale, caracteristici speciale, tipurile de fixare a cărții vechi la expoziții. Cercetarea sistematică a vechilor cărți ne atrage atenția asupra unor izvoare istorice a căror importanță este de necontestat, mai ales în perspectiva trecerii istoriei spre un nivel superior de înțelegere și explicitare a existenței individuale și implicit, a societății în ansamblul său.

Deosebit de necesar în procesul de lucru cu cărțile vechi a fost demonstrarea curățirii mucegaiului non toxic în afara clădirii de pe documente. Locurile predispuse mucegaii sunt de obicei subsolurile, acolo unde umiditatea este mai mare. Inșă nu este exclus ca acesta să apară și în locurile cu mai puțin condens, cum sunt bibliotecile. Cel mai bine este să previi apariția mucegaiului. Au fost propuse mai multe soluții eficiente de curățire a mucegaiului din bibliotecă și de pe cărți. În astfel de cazuri, se folosește mănuși și o mască de protecție pentru a evita problemele respiratorii cauzate de soluțiile de curățare și de mucegai.

Cel mai important este că în cadrul acestui atelier am învățat multe lucruri noi și utile pentru noi, bibliotecarii. Personal eu gestionezi, *Colecția de Documente Rare a BȘ USARB*, care cuprinde peste 7 mii de u.m. din secolul al XVIII-lea până în prezent. Voi folosi cu orice ocazie, la orice activitate cele învățate, tehnologiile și metodele inovatoare în restaurarea documentelor vechi. Mulțumim pentru abilitățile formate în cadrul atelierului, ne bucurăm că suntem invitați de BNRM de a participa la astfel de workshopuri. Mulțumim organizatorilor, dar și formatorilor, că au venit, au făcut un drum lung, pentru că ne-au oferit ocazia de a cunoaște noi metode și competențe în restaurarea documentelor vechi și posibilitatea de a împărtăși cu colegii activitatea atelierului.

Fiecare participant, a beneficiat de materiale promoționale, iar pentru desfășurarea lucrărilor practice de materiale utile procesului, obiectele confecționate de participanți în cadrul atelierului au fost luate acasă de către aceștia la terminarea atelierului. La final, au fost înmânate celor prezenți Certificate de participare la atelier. Detalii: <http://www.bnrm.md/>

